

Úvod

I když pojem „nová ekonomika“ nemá jednoznačnou definici, z nejobecnějšího pohledu bývá chápán jako výsledek přechodu od „industriální“ ekonomiky, (tj. „materiální“ nebo také „staré či tradiční“ ekonomiky) k ekonomice založené na nové inovativní bázi - na rozvoji internetu a informačních a telekomunikačních technologiích obecně, ale také na nanotechnologiích a biotechnologiích. Tedy ekonomiky založené na nových technologiích. Např. Eurostat na počátku minulé dekády připustil, že ve věci „nové ekonomiky“ neexistuje konsensus, nicméně popsal několik jejích hlavních charakteristických rysů širšího rozsahu než jen nové technologie¹. Finanční trhy pojem „nová ekonomika“ spojují s bublinou tzv. dot.com firem, obchodovaných na nově vzniklé burze NASDAQ konkurující newyorské burze cenných papírů. Skutečně došlo k vytváření nových firem v oboru nových technologií především během 90. let minulého století, do nichž investovali ve velkém rozsahu i drobní investoři. Jejich cena tím dramaticky rostla, stávaly se stále atraktivnější. Po splasknutí cenové bubliny u tohoto typu aktiv na počátku minulé dekády postupně vyprchávalo i opojení tzv. „novou ekonomikou“. Je však skutečností, že nebývalý růst produktivity v té době, zejména ekonomiky USA, byl živěn i silnými investicemi do informačních a komunikačních technologií. A je také pravděpodobné, že po tamější recesi v roce 2001 efekty těchto investic v následujících letech podle vývoje ekonomiky přetrvaly.

Omezme se tedy na ztotožnění pojmu nové ekonomiky s rozvojem informačních a komunikačních technologií, i když přesnější by bylo hovořit o tom, jak jsou tyto technologie schopny měnit způsoby podnikání a vést k výraznému růstu produktivity, resp. v jakém měřítku k tomu skutečně docházelo.

Jak si z tohoto pohledu vedla Česká republika? Existuje dostatek oficiálních statistických dat? Jak se vyvíjelo odvětví ICT v roce hospodářské krize a po ní?

¹ „Nová ekonomika“ je ekonomikou založenou na znalostech a tvoří ji odvětví s vysokou přidanou hodnotou,, dále pak firmy využívající informační technologie pro růst své schopnosti konkurovat, „zvirtualizované“ vztahy (čímž dřívější geografické bariéry do značné míry padají) a nakonec obecné zrychlení a zkrácení procesů zejména v oblasti obchodních a výrobních aktivit vlivem vyššího nasazení informačních a komunikačních technologií.